

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Назва курсу	Історія України та українська культура
Рівень вищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Статус дисципліни	Обов'язкова /вибіркова
Форма здобуття освіти	Денна
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS / 90 годин
Мова викладання	Українська
Викладач	Гарарук Людмила Вікторівна
Профайл викладача	https://www.krok.edu.ua/
Контактний телефон	+380973399854
E-mail	HararukL@krok.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 1 академічна година, щосереди з 13.00 – 14.00 Online консультації: 1 академічна година, щосереди з 15.10 – 16.10

1. Коротка анотація: Дисципліна «Історія України та українська культура» є обов'язковою при підготовці бакалавра за освітньою програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» та викладається на 2-му курсі (4-й семестр) в обсязі 3-х кредитів за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS.

Дисципліна «Історія України та українська культура» покликана сприяти формуванню чіткої громадянської позиції. Досвід складної, суперечливої й повчальної історії українських земель і людності, яка на них проживала, має зберегтись у пам'яті поколінь. Кожен громадянин України повинен якомога повніше, глибше знати історію і культуру власної держави.

Метою дисципліни «Історія України та українська культура» є вивчення основних віх історії України та української культури для формування національних рис характеру, принциповості, уміння ставити перед собою мету, щоб відродити віру, відповідальність у здійсненні велетенських планів життя і досягнення успіхів у побудові справжньої, омріяної України.

Завданням дисципліни є надання знань й об'єктивний коментар історичним подіям, які можуть стати уроком на майбутнє. Необхідність титанічної духовної і фізичної праці для зміцнення національної свідомості, забезпечення національного виховання молоді.

Предметом вивчення дисципліни є загальні закономірності вивчення історії та культури, власні здобутки, політичні явища витворені в різних обставинах і навіть при зовнішній допомозі, спрямовані на досягнення у боротьбі за самостійність.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: основні етапи історичного розвитку українських земель від найдавніших часів до сучасності; ключові події, постаті, процеси та явища в історії України, що вплинули на формування національної ідентичності; особливості державотворчих процесів в Україні, зокрема періоди Київської Русі, Козацької держави, Української народної республіки, незалежної України; основні явища та здобутки української культури в різні історичні періоди; вплив історичних умов на розвиток української мови, літератури, мистецтва, освіти та релігії; взаємозв'язок української культури з європейськими та світовими культурними процесами; пам'ятки матеріальної та духовної культури, що становлять національне надбання України.

уміти: аналізувати основні події, явища та процеси історії України в контексті загальноєвропейського та світового розвитку; оцінювати роль історичних діячів у формуванні української державності та культури; визначати значення культурних надбань різних історичних періодів для розвитку сучасного українського суспільства; розпізнавати основні пам'ятки української історії та культури, інтерпретувати їхнє історичне й культурне значення; критично осмислювати історичну інформацію, зіставляти різні історичні джерела та точки зору; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між історичними подіями та культурними явищами; застосовувати історико-культурні знання для формування громадянської позиції, національної самосвідомості та міжкультурного діалогу.

2. Результати навчання:

РН°1.°Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти набуває таких компетентностей:

ЗК°2.°Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК°1.°Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

3. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин/ кредитів ECTS		
	денна	заочна	дистанційна
лекції	16	-	-
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14	-	-
самостійна робота	30	-	-
екзамен	30	-	-

4. **Пререквізити.** Викладання навчальної дисципліни базується на знаннях, отриманих на попередньому освітньому рівні.

5. **Технічне й програмне забезпечення / обладнання.** Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми, проектор, доступ до мережі Інтернет. Комп'ютер повинен бути облаштований відеокамерою та мікрофоном.

6. **Політика курсу** – студенти мають дотримуватись кодексу академічної доброчесності https://www.krok.edu.ua/download/nakazi/2018-10-18_kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf

Відвідування занять є обов'язковим компонентом освоєння курсу. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) відпрацювання пропущених занять відбувається за погодженням із викладачем дисципліни. Вивчення курсу також можливе за індивідуальним графіком, що регламентується відповідним положенням.

У разі проведення занять в онлайн форматі, здобувач має під'єднатись до навчальної платформи де буде проводитись заняття. Заходити на навчальну платформу (*Teams*) виключно під своїм реальним прізвищем. Під час занять з використанням онлайн платформи *MS Teams* камера має бути увімкненою протягом всього заняття, мікрофон включається за потреби під час відповідей / запитань. У разі відсутності можливості включати камеру, студент має повідомити викладача та отримати дозвіл бути присутнім з вимкненою камерою. В разі не під'єднання та відсутності реакції здобувача на звернення викладача до нього особисто, здобувач вважається відсутнім на занятті.

1. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Доісторичне минуле України. Історичні етапи розвитку української культури

Початок формування людської цивілізації на території України. Скіфо-сарматська доба. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. Східні слов'яни в VI-XI ст. Походження Давньоруської держави. Виникнення і становлення Давньоруської держави (кінець XI – кінець X ст.). Піднесення і розквіт Київської Русі (кінець X – середина XI ст.). Політична роздрібненість Київської Русі (кінець XI – середина XI ст.). Монгольська навала і встановлення золотоординського іга. Політичний устрій. Соціально-економічний розвиток. Етнічний розвиток. Хрещення Русі. Характерні ознаки та особливості розвитку культури Київської Русі. Походження і суть національного символу – тризуба. Галицько-Волинська держава – спадкоємиця Київської Русі. Утворення, піднесення і занепад Галицько-Волинської держави. Роль Галицько-Волинського князівства в історії української державності.

Тема 2. Литовсько-польська доба української історії (друга половина XIV – перша половина XVI). Козацтво в історії України. Українська культура в XIV – XVII ст.

Приєднання українських земель до Великого князівства Литовського. Польська експансія на українські землі наприкінці XVI – в середині XVI ст. Люблінська унія. Утворення Кримського ханства і його експансія на українські землі. Соціально-економічні процеси в XIV-XVI ст. Церковне життя. Берестейська унія. Культура України в XIV-XVI ст. Виникнення українського Козацтва. Феномен козацтва: генезис, характерні ознаки та особливості. Запорозька Січ. Козацько-селянські повстання наприкінці XVI – на початку XVII ст. Козацтво як впливовий чинник міжнародного життя. Українська національна революція. Причини, характер, періодизація революції. Розгортання національно-визвольної війни (лютий 1648 – серпень 1657 р.). Утворення Української гетьманської держави. Громадянська війна і поділ козацької України на два гетьманства (вересень 1657 – червень 1663 р.). Боротьба за воз'єднання Української держави (червень 1663 – Вересень 1676 р.)

Тема 3. Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперії (XVIII – XX ст.). Боротьба за відродження Української державності. Українська культура в XVIII – XIX ст.

Українська державність наприкінці XVI – на початку XVII ст. Колоніальна політика Російської імперії щодо України у XVII ст. Правобережна Україна наприкінці XVI – у XVII ст. Соціально-економічний розвиток наприкінці XVI – у XVIII ст. Культура України наприкінці XVII – XVIII ст. Україна в першій половині XIX ст. Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Російської імперії. Суспільні рухи. Національне відродження в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство. Західноукраїнські землі під владою Австрійської

імперії. Україна в другій половині XIX ст. Модернізаційні процеси в Російській імперії та Україна. Суспільні течії і рухи другої половини XIX ст. Соціально-економічний розвиток у пореформений період. Українська культура в другій половині XIX ст. Україна на початку XX ст. Соціально-економічний розвиток на початку XX ст.. Національний рух на початку X ст. Україна в період першої російської революції 1905-1907 рр. Україна в роки третьочервневої монархії (серпень 1907 – липень 1914 р.). Західноукраїнські землі в другій половині XXI – на початку X ст. Українські землі в роки Першої світової війни. Поява модерністської течії в українській культурі на рубежі XIX і XX ст. Українська національно-демократична революція (1917-1920). Лютнева революція в Росії та її вплив на Україну. Проголошення автономії України. Проголошення Української Народної Республіки. Війна Радянської Росії проти УНР. Гетьманат П. Скоропадського. Директорія УНР. Західноукраїнська Народна Республіка. Політика радянської влади в Україні 1919 р. Україна в другій половині 1919 – на початку 1920 р. Радянсько-польська війна та Україна.

Тема 4. Україна в умовах становлення комуністичного режиму. Згортання українзації

УСРР на початку 20-х років. Нова економічна політика. Утворення Радянського Союзу. Остаточна втрата Україною незалежності. Індустріалізація: завдання, труднощі, характерні ознаки, особливості і наслідки. Колективізація сільського господарства. Голод 1932-1933 рр. Культурне будівництво у 20-30 - ті роки. Політика коренізації: українізація і розвиток національних меншин. Україна і процес формування тоталітарного режиму в СРСР. Західноукраїнські землі в 20-30 - ті роки. Українські землі в складі Польщі. Українські землі в складі Румунії. Українські землі в складі Чехословаччини

Тема 5. Україна в другій світовій війні та першому повоєнному десятилітті

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Проголошення автономії Карпатської України. Роль «українського питання» в німецько-радянському зближенні. Пакт Молотова-Ріббентропа. Вхідження західноукраїнських земель до складу СРСР. Напад Німеччини на СРСР, невдачі Червоної армії в боях. Місце України у планах фашистів. Встановлення фашистського окупаційного режиму. Радянський партизанський рух на окупованій території України. Збройна боротьба формувань СУН – УПА в 1941-1944 рр. Визволення України.

Тема 6. УРСР у 60 – 80-ті роки XX ст. Розвиток української культури в повоєнні роки

Повоєнні адміністративно-територіальні зміни. Зовнішньополітична діяльність УРСР. Особливості процесу відбудови народного господарства України. Рівень життя і побуту населення. Радянська західних областей України. Боротьба ОУН-УПА з радянською репресивною машиною. Масові

репресії радянського режиму проти населення Західної України. Операція «Вісла». Культурно-ідеологічні процеси в Україні. Україна в умовах десталінізації (1956-1964). Суспільно-політичне життя і політична боротьба в УРСР. Соціально-економічний розвиток України. Духовне життя в Україні: основні тенденції і характерні ознаки. Україна на порозі кризи: наростання застійних явищ (1965-1985). Соціально-економічний розвиток УРСР. Стабілізація» і закритість суспільно-політичного життя. Духовний розвиток суспільства: ідеологічний диктату. Дисидентський рух. Україна і процес перебудови СРСР (квітень 1985 – серпень 1991 р.). Головні чинники, що зумовили процес перебудови. Етапи перебудови та її наслідки для України.

Тема 7. Розвиток незалежної України. Сьогодення Української держави. Російсько-українська війна

Стартові умови розгортання державотворчого процесу. Становлення владних структур. Конституційний процес. Формування багатопартійності. На шляху творення національної економіки (1991 – перша половина 1994 р.). Реалізація нового соціально-економічного реформаційного курсу і його наслідки (друга половина 1994-2005 р.). Специфіка взаємодії культури і суспільства в умовах перехідного періоду. Основні тенденції розвитку сучасної української культури. Характерні ознаки релігійного життя. Роль національної ментальності в житті суспільства. Формування концепції зовнішньополітичного курсу. Альтернативні варіанти геополітичної орієнтації України. Західний напрям зовнішньої політики. Україна і СНД. Російсько-українська війна.

2. Схема курсу

Тиждень /кількість годин	Тема	Вид заняття, розподіл годин	Джерела	Завдання	Термін виконання
1	2	3	4	5	6
1 / 2 год.	Тема 1. Доісторичне минуле України. Історичні етапи розвитку української культури	Лекція, 2 год.	2, 6, 10-12, 14, 16, 17, 24, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 42-44, 49, 52, 57, 70-72, 75	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
2 / 2 год.	Тема 1. Доісторичне минуле України. Історичні етапи розвитку української культури	Практичне заняття, 2 год.	2, 6, 10-12, 14, 16, 17, 24, 25, 27, 28, 30, 31, 33, 35, 42-44, 49, 52, 57, 70-72, 75	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
3 / 2 год.	Тема 2. Литовсько-польська доба української історії (друга половина XIV – перша половина XVI). Козацтво в історії України. Українська культура в XIV – XVII ст.	Лекція, 2 год.	1, 16, 18, 21-23, 66, 76	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
4 / 2 год.	Тема 2. Литовсько-польська доба української історії (друга половина XIV – перша половина XVI). Козацтво в історії України. Українська культура в XIV – XVII ст.	Практичне заняття, 2 год.	1, 16, 18, 21-23, 66, 76	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
5 / 2 год.	Тема 3. Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперії (XVIII – XX ст.). Боротьба за відродження Української державності. Українська культура в XVIII – XIX ст.	Лекція, 2 год.	7, 15, 19, 29, 36, 37, 39, 46, 53, 54, 62, 68, 73, 74, 78	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень

1	2	3	4	5	6
6 / 2 год.	Тема 3. Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперії (XVIII – XX ст.). Боротьба за відродження Української державності. Українська культура в XVIII – XIX ст.	Практичне заняття, 2 год.	7, 15, 19, 29, 36, 37, 39, 46, 53, 54, 62, 68, 73, 74, 78	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
7 / 2 год.	Тема 4. Україна в умовах становлення комуністичного режиму. Згорання українізації	Лекція, 2 год.	47, 59, 60, 63, 77	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
8 / 2 год.	Тема 4. Україна в умовах становлення комуністичного режиму. Згорання українізації	Практичне заняття, 2 год.	47, 59, 60, 63, 77	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
9 / 2 год.	Тема 5. Україна в другій світовій війні та першому повоєнному десятилітті	Лекція, 2 год.	20, 26, 32, 34, 38, 40, 41, 48, 50, 64	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
10 / 2 год.	Тема 5. Україна в другій світовій війні та першому повоєнному десятилітті	Практичне заняття, 2 год.	20, 26, 32, 34, 38, 40, 41, 48, 50, 64	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
11 / 2 год.	Тема 6. УРСР у 60 – 80-ті роки ХХ ст. Розвиток української культури в повоєнні роки	Лекція, 2 год.	3-5, 45, 51, 55, 56, 61, 69	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
12 / 2 год.	Тема 6. УРСР у 60 – 80-ті роки ХХ ст. Розвиток української культури в повоєнні роки	Практичне заняття, 2 год.	3-5, 45, 51, 55, 56, 61, 69	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень

1	2	3	4	5	6
13 / 4 год.	Тема 7. Розвиток незалежної України. Сьогодення Української держави. Російсько-українська війна	Лекція, 4 год.	8, 9, 13, 58, 65, 67, 79	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
14 / 2 год.	Тема 7. Розвиток незалежної України. Сьогодення Української держави. Російсько-українська війна	Практичне заняття, 2 год.	8, 9, 13, 58, 65, 67, 79	Опрацювати лекційний матеріал, виконати практичні завдання	Один тиждень
Усього годин: 30	-	30 год.	-	-	-

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Доісторичне минуле України. Історичні етапи розвитку української культури	2
2.	Литовсько-польська доба української історії (друга половина XIV – перша половина XVI). Козацтво в історії України. Українська культура в XIV – XVII ст.	2
3.	Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперії (XVIII – XX ст.). Боротьба за відродження Української державності. Українська культура в XVIII – XIX ст.	2
4.	Україна в умовах становлення комуністичного режиму. Згорання українізації	2
5.	Україна в другій світовій війні та першому повоєнному десятилітті	2
6.	УРСР у 60 – 80-ті роки XX ст. Розвиток української культури в повоєнні роки	2
7.	Розвиток незалежної України. Сьогодення Української держави. Російсько-українська війна	2
	Усього:	14

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Доісторичне минуле України. Історичні етапи розвитку української культури	4
2.	Литовсько-польська доба української історії (друга половина XIV – перша половина XVI). Козацтво в історії України. Українська культура в XIV – XVII ст.	4
3.	Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперії (XVIII – XX ст.). Боротьба за відродження Української державності. Українська культура в XVIII – XIX ст.	4
4.	Україна в умовах становлення комуністичного режиму. Згорання українізації	4
5.	Україна в другій світовій війні та першому повоєнному десятилітті	4
6.	УРСР у 60 – 80-ті роки XX ст. Розвиток української культури в повоєнні роки	5
7.	Розвиток незалежної України. Сьогодення Української держави. Російсько-українська війна	5
	Усього:	30

5. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких:

1. Лекції проблемного характеру
2. Міні-лекції, робота в малих групах
3. Семінари-дискусії
4. Мозкові атаки
5. Кейс-метод
6. Презентації
7. Ознайомлювальні (початкові) ігри
8. Метод проектної роботи
9. Метод Дельфі
10. Метод сценаріїв
11. Банки ВС

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у:

- високій мотивації студентів;
- закріпленні теоретичних знань на практиці;
- підвищенні самосвідомості студентів;
- формуванні здатності ухвалювати самостійні рішення;
- формуванні здатності до ухвалення колективних рішень;
- формуванні здатності до соціальної інтеграції;
- набутті навичок вирішення конфліктів;

- розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо досліджені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу та характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів і узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх студентів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу цієї теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх. Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою та змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їхню селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для демонстрації певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного студента, так і колективними, тобто виступи двох та більше студентів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. Під час вибору управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і

ухвалюють управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Метод сценаріїв полягає в розробленні ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

6. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретного завдання. Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі форми поточного контролю: активна робота на лекційних заняттях; активна участь у виконанні практичних завдань; активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях; перевірка рефератів за заданою тематикою; проведення поточного тестування; проведення письмової контрольної роботи; експрес-опитування; проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни або логічного завершення розділів. Формою підсумкового контролю після закінчення вивчення дисципліни «Історія України та українська культура» є екзамен.

6.1. Питання для підсумкового контролю

1. Предмет, завдання та історіографія курсу "Історія України".
2. Становлення і розвиток людського суспільства на території України. Трипільська культура.
3. Формування державотворчих традицій на території України: кіммерійці, скіфи, сармати, античні міста-держави Північного Причорномор'я.
4. Походження слов'ян та їх розселення на території України.
5. Теорії походження Русі. Руська земля.
6. Формування централізованої держави на чолі з Києвом. Перші князі, їх зовнішня і внутрішня політика.
7. Піднесення та розквіт Київської Русі. Володимир Великий та Ярослав Мудрий.
8. Запровадження християнства на Русі та його значення.
9. Київська Русь за князювання Ярославичів.
10. Русь-Україна у період політичної роздробленості: причини і наслідки.
11. Боротьба Русі-України з монголо-татарською навалою.
12. Галицьке та Волинське князівства у XI-XIII ст.

13. Утворення Галицько-Волинського князівства. Князь Роман Мстиславич.
14. "Королівство Русі" Данила Галицького.
15. Галицько-Волинська держава в останній третині XIII – першій половині XIV ст.
16. Литовсько-Руська держава: формування, устрій, суспільно-політичні відносини.
17. Польська експансія на українські землі в другій половині XIV – середині XVII ст. Люблінська унія.
18. Національно-культурний рух в Україні середини XIV – першої половини XVII ст.
19. Берестейська унія, її причини та наслідки.
20. Зародження українського козацтва: причини та сутність. Реєстрові козаки.
21. Запорізька Січ – вільна козацька республіка.
22. Українське козацтво в боротьбі з турецько-татарською експансією. Петро Сагайдачний.
23. Народні виступи проти Речі Посполитої під проводом Криштофа Косинського та Северина Наливайка.
24. Козацько-селянські повстання першої половини XVII ст.
25. Культура України XIV – першої половини XVII ст.
26. Причини та передумови національно-визвольних змагань українського народу під проводом Богдана Хмельницького.
27. Ліквідація польсько-шляхетського режиму в Україні в 1648-1649 рр. Становлення Української національної держави.
28. Воєнні дії між Україною і Польщею в 1650-1653 рр. Білоцерківський договір. Битва під Батогом.
29. Українсько-московська угода 1654 р., її причини та наслідки.
30. Розвиток Української національної революції в 1654-1657 рр.
31. Загострення кризи української державності у 1657-1663 рр. Гетьманування Івана Виговського та Юрка Хмельницького.
32. Розчленування України на Лівобережну та Правобережну. Павло Тетеря та Іван Брюховецький.
33. Боротьба гетьмана Петра Дорошенка за незалежність і територіальну цілісність Української держави.
34. Становлення Гетьманщини. Дем'ян Многогрішний та Іван Самойлович.
35. Гетьманування Івана Мазепи. Полтавська катастрофа.
36. Гетьман Пилип Орлик та його Конституція.
37. Обмеження політичної автономії України в першій половині XVIII ст.
38. Остаточна ліквідація автономного устрою України в другій половині XVIII ст.
39. Слобідська та Південна Україна в козацько-гетьманську добу.
40. Правобережні та західноукраїнські землі в другій половині XVII – XVIII ст. Гайдамацький і опришківський рух.
41. Політика російського царизму на українських землях в першій половині XIX ст.

42. Соціально-економічне та політичне становище західноукраїнських земель наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.
43. Початки національного відродження в Наддніпрянській Україні наприкінці XVIII – першій половині XIX ст.
44. Утворення Кирило-Мефодіївського братства та його діяльність. Тарас Шевченко.
45. Зростання національної свідомості в Західній Україні в першій половині XIX ст. "Руська трійця".
46. Революція 1848 р. та її вплив на розвиток західноукраїнських земель. Головна Руська Рада.
47. Україна в умовах російських реформ другої половини XIX ст.
48. Український національний рух у Російській імперії в другій половині XIX ст. Валуєвський та Емський укази.
49. Піднесення суспільно-політичного та національного руху на західноукраїнських землях у другій половині XIX ст.
50. Зростання організованості українського руху в Наддніпрянщині в 1900 – 1914 рр.
51. Радикалізація національно-визвольного руху в Західній Україні в 1900 – 1914 рр.
52. Україна в Першій світовій війні. Українські січові стрільці.
53. Утворення Української Центральної Ради та її діяльність. I і II Універсали.
54. Проголошення Української Народної Республіки. Війна Радянської Росії проти УНР.
55. Брестський мир. Вступ німецьких та австро-угорських військ в Україну. Розпуск Центральної Ради.
56. Українська Держава гетьмана Павла Скоропадського.
57. Діяльність Директорії УНР. Акт злуки УНР і ЗУНР від 22 січня 1919 р., його історичне значення.
58. Національно-визвольна боротьба на західноукраїнських землях у 1918 – 1919 рр. Українська галицька армія.
59. Поразка українських визвольних змагань 1917 – 1921 рр., її причини та наслідки.
60. Встановлення комуністичного режиму в Україні. Політика "воєнного комунізму".
61. Голод 1921 – 1923 рр. в Україні, його причини і наслідки.
62. Україна в роки нової економічної політики,
63. Створення Союзу РСР і Україна.
64. Національна політика більшовиків на українських землях у 1920 – 1930-ті роки.
65. Здійснення індустріалізації в Україні в 1930-ті роки. Утвердження тоталітарного режиму.
66. Запровадження антинародного колгоспного ладу в Україні.
67. Голодомор 1932 – 1933 рр. в Україні, його причини і наслідки.
68. Масові репресії в Україні у 1930-х роках.

69. Політика Польщі в Галичині та на Волині у 1920 – 1930-х роках
70. Суспільно-політичний рух і національно-визвольна боротьба на західноукраїнських землях у період польської окупації (1920 – 1930-ті роки). Діяльність політичних партій.
71. Створення та діяльність Організації українських націоналістів.
72. Становище українців Буковини між двома світовими війнами.
73. Українські землі під владою Чехо-Словаччини. Проголошення незалежності Карпатської України.
74. Західноукраїнські землі в системі радянсько-німецьких договорів 1939 р.
75. Масові репресії сталінського режиму на західноукраїнських землях в 1939 – 1941 рр.
76. Початок німецько-радянської війни. Встановлення фашистського окупаційного режиму в Україні.
77. Рух Опору проти фашистської окупації в Україні.
78. Діяльність ОУН-УПА в роки Другої світової війни. Проголошення у Львові Акту відновлення Української держави (30 червня 1941 р.).
79. Звільнення України від німецько-фашистських загарбників. Возз'єднання українських земель.
80. Труднощі післявоєнної відбудови в Україні. Голод 1946 – 1947 рр.
81. Соціально-економічні і політичні процеси в Західній Україні після Другої світової війни. Боротьба ОУН-УПА проти тоталітарного режиму.
82. Ідеологічний наступ комуністичного режиму в Україні після Другої світової війни (1945-1953 рр.).
83. Суспільно-політичне та економічне становище України в період хрущовської "відлиги".
84. Культурницьке шістдесятництво в УРСР, його передумови і наслідки.
85. Наростання кризових явищ у соціально-економічному житті України в другій половині 1960-х – середині 1980-х років.
86. Посилення реакції в політичному та національно-культурному житті України в другій половині 1960-х – середині 1980-х років.
87. Дисидентський рух в Україні.
88. Суперечливість перебудовних процесів в Україні. Чорнобильська катастрофа та її наслідки.
89. Зростання суспільно-політичної активності населення України наприкінці 1980-х – на початку 1990-х років. Виникнення нових політичних партій та рухів.
90. Від Декларації про державний суверенітет України до референдуму про її незалежність.
91. Україна в період утвердження національної державності, Президент Леонід Кравчук.
92. Проблеми соціально-економічного та політичного реформування українського суспільства на сучасному етапі. Президент Леонід Кучма. Прийняття нової Конституції.

93. Культура України в другій половині XIX ст. Діяльність України на міжнародній арені після проголошення незалежності.
94. Українська національна символіка та її походження (герб, прапор, гімн).
95. Еміграція українців за кордон, її причини і напрямки.
96. Суспільно-політичне і культурне життя української діаспори. Проблеми українців в країнах СНД.
97. Сучасна Україна.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за шкалою Інституту (0-100), національною шкалою та шкалою ECTS на підставі нормативних документів.

7.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна кількість балів	Примітки
4-й семестр		
Підготовка та робота на практичних заняттях	40	
Модульний контроль	20	
Залік	40	
Разом:	100	

7.2. Умови нарахування балів

1. Підготовка та робота на практичних заняттях передбачає: самостійне конспектування і виконання всіх передбачених програмою питань / завдань; усне опитування; перевірка самостійної роботи; підготовка та виступ з рефератом; активну участь в обговоренні відповідей інших студентів із висловленням власних думок, спостережень, критичних зауважень; презентації; тестування.

2. Модульний контроль з дисципліни «Історія України та українська культура» проводиться у формі контрольної роботи.

3. Підсумкове оцінювання результатів вивчення дисципліни відбувається шляхом проведення екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє бачення та шляхи вирішення певної економічної проблеми.

На екзамен виносяться вузлові питання, а також завдання, що потребують творчої відповіді та уміння використовувати отримані знання. Відповідь на екзаменаційні питання повинна відповідати таким вимогам: бути повною та розгорнутою; містити всі необхідні для розкриття змісту питання категорії та

поняття; втілювати творчі здібності студента у розумінні, викладенні і використанні навчально-програмного матеріалу; при необхідності забезпечення повноти змісту містити порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, підходів, знання законодавчої бази; ґрунтуватись на засвоєнні основної та додаткової літератури; мати правильну відповідь на практичне завдання.

7.3. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка чотирибальною національною шкалою
90 та вище	відмінно
75 – 89	добре
60 – 74	задовільно
0 – 59	незадовільно

8. Методичне забезпечення

До уваги студентів: усі навчально-методичні матеріали (робоча програма навчальної дисципліни (силабус), конспект лекцій, плани практичних занять і самостійної роботи тощо) подані в Moodle: <https://dist.krok.edu.ua/course/view.php?id=3019>

9. Рекомендована література

1. Андрущенко В. Л., Федосов В. М. Запорозька Січ як український феномен. К., 1995.
2. Багалій Д. Нарис історії України. К., 1994.
3. Баран В. Україна після Сталіна: нарис історії 1953-1985 рр. Львів, 1992.
4. Баран В. Україна 1950-1960 рр.: еволюція тоталітарної системи. К., 1996.
5. Баран В. Україна: новітня історія (1945-1991 рр.). Львів, 2003.
6. Баран В., Козак Д., Терпиловський Р. Походження слов'ян. К., 1991.
7. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні. 1917-1953. Кн. 1-2. К., 1994.
8. Бойко О. Україна 1991-1995: тіні минулого чи контури майбутнього? (Нариси з новітньої історії). К., 1996.
9. Бойко О. Історія України у ХХ столітті (20-90-ті роки). Ніжин, 1994.
10. Бойко О. Історія України (запитання і відповіді). К., 1997.
11. Борисенко В. Курс української історії. К., 1997.
12. Брайчевський М. Вступ до історичної науки. К., 1995.
13. Братко-Кутинський О. Феномен України. К., 1996.
14. Верига В. Нариси з історії України (кінець ХVІІІ – початок ХХ ст.). Львів, 1996.
15. Верстюк В. Махновщина. К., 1992.

16. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. К., 1995.
17. Винокур О., Трубчанінов С Давня і середньовічна історія України. К., 1996.
18. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. К., 1994.
19. Голод 1921-1923 років в Україні: 36. докум. і матеріалів. К., 1993.
20. Голод в Україні 1946-1947: Документи і матеріали. К., Нью-Йорк, 1996.
21. Горський В. С Історія української філософії: Навчальний посібник. К., 1996.
22. Грабовський С, Ставроян С,, Шкляр Л. Нариси з історії українського державотворення. К., 1995.
23. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX-XX століття. К., 1996.
24. Грушевський М. Історія України-Руси: В 11-ти т. 12 кн. К., 1991-1998.
25. Грушевский М. Очерк истории украинского народа. К., 1991.
26. Гунчак Т. Україна: перша половина XX століття: Нариси політичної історії. К., 1993.
27. Давня історія України. Кн. 1-2. К., 1994, 1995.
28. Давня історія України. 11 К., 1997.
29. Даниленко В., Касьянов Г., Кульчицький С. Сталінізм на Україні (20 – 30-ті роки). К., 1991.
30. Довідник з історії України. Т. 1-2. К., 1993,1995.
31. Дорошенко Д. Нарис історії України. Т. 1-2. К., 1991.
32. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. Львів, 1993.
33. Залізник Л. Нариси стародавньої історії України. К., 1994.
34. Єфименко О. Історія України та її народу. К., 1992.
35. Ісаєвич Я. Україна давня і нова. Народ, релігія, культура. Львів, 1996.
36. Історія України. Львів, 1996.
37. Історія України: Курс лекцій у двох книгах. К., 1992.
38. Історія України: Навчальний посібник. К., 1997.
39. Історія України в особах IX-XVIII ст. К., 1993.
40. Історія України в особах XIX-XX ст. К., 1995.
41. Історія українського війська. Т. 1-2. Львів, 1992,1996.
42. Історія української культури. К., 1994.
43. Історія української культури: У 5-ти томах. Т. 1-3. К., 2003.
44. Історія української літератури XX століття. Кн. 1. К., 1993.
45. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960 – 80-х років. К., 1995.
46. Когут З. Російський централізм і українська автономія. Ліквідація гетьманщини (1760-1830). К., 1996.
47. Конквест Р. Жнива скорботи. Радянська колективізація і голодомор К., 1993.
48. Косик В. Україна і Німеччина в Другій світовій війні. Париж; Нью-Йорк-Львів, 1993.
49. Котляр М. Історія України в особах. Давньоруська держава. К., 1996.

50. Котляр М., Кульчицький С Довідник з історії України. К., 1996.
51. Крип'якевич І. Історія України. Львів, 1992.
52. Культура українського народу: Навчальний посібник. К., 1994.
53. Кульчицький С Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919-1928) К., 1996.
54. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. Т. 1-2. К., 1994.
55. Литвин В. Політична арена України: дійові особи та виконавці. К., 1994.
56. Литвин В. М. Україна: політика, політики, власть. К., 1997.
57. Моця О., Ричка В. Київська Русь: від язичництва до християнства. К., 1996.
58. Нариси з історії дипломатії України. К., 2001.
59. Павленко Ю., Храмов Ю. Українська державність у 1917-1919 рр. К., 1995.
60. Підкова І., Шуст Р. Довідник з історії України. Ч. 1-2. Львів, 1994.
61. Політична історія України ХХ ст.: У 6-ти т. К., 2002-2003.
62. Полонська-Василенко Н. Історія України. Т. 1-2. К., 1995.
63. Рибалка І. Історія України. Ч. 1-2. Харків, 1995, 1997.
64. Рубльов О.С, Черченко Ю.А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції. 20 – 50-ті роки ХХ ст. К., 1994.
65. Слюсаренко А., Томенко М. Історія української конституції. К., 1993.
66. Смолій В.А., Степанков В.С Богдан Хмельницький. К., 1995.
67. Смолій В.А., Степанков В.С Українська державна ідея. К., 1997.
68. Субтельний О. Україна: історія. К., 1993.
69. Терещенко Ю. Україна і європейський світ. К., 1996.
70. Толочко П. Київська Русь. К., 1996.
71. Україна і світ. Історія господарства від первісної доби і перших цивілізацій до становлення індустріального суспільства. К., 1994.
72. Україна крізь віки: У 15-ти томах. К., 2000.
73. Українська державність у ХХ столітті. К., 1996.
74. Українська Центральна Рада: Документи і матеріали. Т 1-2. К., 1996, 1997.
75. Ульяновський В., Крижанівський О., Плохій С Історія церкви та релігійної думки в Україні: У 3-х кн. К., 1994.
76. Чухліб Т. Гетьмани і монархи. Українська держава в міжнародних відносинах 1648-1714 рр. К., 2003.
77. Шаповал Ю. Україна 20-50-х років: сторінки ненаписаної історії. К., 1993.
78. Яковенко Н. Українська шляхта з кінця ХІV до середини ХVІІ ст. (Волинь і Центральна Україна). К., 1994.
79. Яневський Д. Хроніка «помаранчевої» революції. Харків, 2005.

Комунікації

1. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є **Moodle**. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про

терміни подання контрольних робіт та інше – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу.

2. Електронне забезпечення навчання (*Moodle*):

» Якщо забули пароль/логін, відправте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: dist.center@krok.edu.ua.

» Лекції, плани практичних занять, завдання для самостійного опрацювання, методичні рекомендації для виконання курсової роботи та інше навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщені на платформі *Moodle*: дисципліна «Історія України та українська культура».

» Інші засоби зв'язку: *Moodle* (форум курсу, приватні повідомлення).

3. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці дисципліни у *Moodle*, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на *Moodle*, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до *Moodle* є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу dist.center@krok.edu.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

4. Для проведення он-лайн лекцій, практичних занять використовується платформа *MS Teams*. Увійдіть за допомогою свого імені користувача і пароля Office 365.

5. З розкладом занять можливо ознайомитись на сайті Інституту.

Для цього Вам потрібно обов'язково авторизуватись в системі Office 365. У разі виникнення запитань щодо входу у Ваш кабінет, пишіть на адресу support@krok.edu.ua

Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень *Outlook* (корпоративна пошта Університету «КРОК» викладача курсу). Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Склав кандидат історичних наук Гарарук Людмила Вікторівна.

Ухвалено цикловою комісією гуманітарних дисциплін (протокол № 2 від 23.09.2025 р.).